

Amsterdam

Mirry Dijkstra

"Dit verslag is geschreven in het kader van 100x100. 100 correspondenten voor de nieuwe gemeenteraad (2014-2015). Zie ook 100x100.nl"

– WAAROM?

Waarom heb je met 100x100 meegedaan?

Na mijn deelname aan de Gemeenteraad van de Toekomst (vanuit mijn rol van bestuurslid bij het LSA) en vanuit mijn interesse de stad Amsterdam te volgen in haar bestuurlijke en maatschappelijke ontwikkelingen bleef ik met de vraag rondlopen hoe ik de opgedane kennis en ervaringen weer kon verwerken en delen met anderen, opdat deze niet bij mij in de huiskamer bleven hangen. Op het moment dat ik de vraag in mijn agenda noteerde Hoe nu verder? kwam het project 100 x 100 als het beste antwoord. Zeker ook omdat je als correspondent onafhankelijk en partijloos het veld in kon en in het onderzoek kon blijven pendelen tussen burgers en beleid.

– WAT?

Wat was je aanpak als correspondent?

Al gauw vond ik aansluiting bij een groep Amsterdammers die net als ik, voortkomend uit het project 100 x 100, vrijwel ongekleurd en belangeloos geïnteresseerd waren in politieke en maatschappelijke ontwikkelingen in de metropool. In ieder geval werd politiek bedrijven weer voorzichtig teruggedraaid naar zijn oorspronkelijke betekenis van 'res politica' – je bezighouden met 'stadszaken' in plaats van te blijven hangen in conflicten. Gezamenlijk buigen we ons over manieren om van een zo divers mogelijk bewonersaantal signalen op te gaan vangen die uit de stedelijke samenleving voortkomen en aangeven welke lokale dan wel centrale kwesties er leven.

Mijn individuele plan was een rondje interviews te houden langs de bestuursleden van de nieuwe bestuurscommissies in ieder stadsdeel, opdat ik een zo geografisch mogelijk gespreid beeld kreeg van de kwesties waar men zoal tegen aan liep in de constellatie van de nieuwe gemeenteraad en het ruimte geven aan bewonersinitiatieven. Mijn keuze om juist de tussenlaag van bestuurscommissies en niet de raadsleden van de gemeenteraad te gaan bevragen was eigenwijs maar bewust. Ik verwachtte hiermee antwoorden te verkrijgen die het nieuwe bestuurlijke stelsel zowel vanaf buurtniveau als vanaf bestuurlijk niveau konden belichten: de bestuursleden vertegenwoordigen immers de lokale belangen van de bewoners uit hun stadsdeel, maar weten tegelijkertijd dat besturen afwegen van belangen in houdt en houden in die zin ook rekening met de noodzakelijke randvoorwaarden waarmee gemeenteraadsleden uit de centrale stad te maken hebben. In die zin bevinden de bestuursleden van de bewonerscommissies zich op een ideale en neutrale tussenpositie. Ergens was ik toch een beetje bang dat als ik antwoorden ging ophalen over de invulling van de nieuwe gemeenteraad bij de gemeenteraadsleden zélf, de antwoorden gedeeltelijk zouden uitmonden in de gewenste verwachtingen van de raadsleden en in die zin niet geheel waarheidsgetrouw zouden zijn.

Mijn rondje langs de stad resulteerde in interviews met bestuurscommissieleden uit respectievelijk Oost, Noord, Centrum en Zuid Oost. Hierdoor kreeg ik zowel een overstijgend

beeld van hoe de stad omging met de hervorming van de gemeenteraad als hoe men hier per stadsdeel invulling aan gaf.

– WIE?

Met wie had je de meest bijzondere ontmoeting?

Iedere ontmoeting was bijzonder, omdat elk bestuurslid zo wezenlijk zijn of haar eigen stadsdeel vertegenwoordigde. Tegelijkertijd (en dat vond ik minstens zo boeiend) kreeg ik via het bestuurscommissielid een mooie inkijk in de bewonerswereld en de fysieke en sociale sfeer van ieder gebied. De ene respondent verblufte me met zijn/haar gedegen bestuurlijke kennis en zijn uiterst professionele antwoorden zonder de relatie met de praktijk uit het oog te verliezen (want dat is het mooie van goed lokaal bestuur: de theorie komt rechtstreeks voort uit de praktijk: uit de buurt, van de straat). De ander verraste me door zijn/haar vermogen om tegelijkertijd zowel de rol van een goed bestuurder als die van buurtvertegenwoordiger te behartigen. Overigens houd ik me aan de belofte alle antwoorden anoniem te verwerken. In de bijlagen tref je de uitgewerkte interviews aan zonder vermelding van de namen van de respondenten. Er staat alleen vermeld welk stadsdeel aan het woord is. De interviews spreken voor zich!

– JIJ als correspondent

Wat in het correspondentschap viel er mee, en ging er gemakkelijk? Wat vond je moeilijk als correspondent of kwam lastig van de grond?

Je weet dat je bij een enquête-onderzoek als dit nooit kan komen tot een alom vertegenwoordigend resultaat. Al liet ik nog zoveel en een zo divers mogelijk aantal respondenten de vragenlijst beantwoorden, het beeld zou nooit de hele stad vertegenwoordigen. Bovendien wist ik dat tijd en energie spaarzaam zijn, juist in deze tijd van bestuurlijke hervorming, dus ik moest een gedegen keuze maken in wie ik als respondenten zou laten optreden en geluk hebben opdat men wilde meewerken. Uiteindelijk leek het mij (zoals geformuleerd in het antwoord op de vraag naar mijn plan van aanpak) het handigste om per stadsdeel 1 bestuurslid uit de bestuurscommissies te benaderen voor een interview. Naast de reeds beredeneerde ideale middenpositie tussen bewoners en gemeenteraadsleden stonden zij nog vers in de (aanloop naar) vorming van de nieuwe gemeenteraad. Ik moest dus een e-mailbericht opstellen dat de geadresseerde ervan overtuigde dat het onderzoek uiteraard serieuze doelstellingen had, maar ook ieders belang was. Eigenlijk wilde ik uitleggen dat zolang we maar met elkaar het gesprek aangingen over de veranderingen in het bestuurlijke stelsel –een voor iedereen zeer complex proces- en bleven formuleren met welke twijfels we de nieuwe gemeenteraad ingingen, het formuleren an sich een verhelderende en ordenende werking heeft. Je wilt als verzoeker tot het interview eigenlijk iedere twijfel tot verkeerde antwoorden weg halen. Vandaar ook de garantie tot anonimiteit en het besef dat iedereen nog zoekende is, maar dat tijdens deze aanloop of startfase naar nieuw beleid juist ruimte is voor zoeken, experimenteren. Daarbij wist ik niet altijd hoe ik mezelf het beste kon introduceren. Om serieus over te komen haalde ik als initiatiefnemer van het project 100 x 100 soms het BZK er bij, terwijl doorgaans bleek dat men een minder gereserveerde houding aannam vanaf het moment dat ik mezelf voorstelde als 'gewone' burger van Amsterdam of als bestuurslid van het Landelijk Samenwerkingsverband Actieve wijken en dus als een van de vele actieve bewoners die zich graag bezig houdt met leefbaarheidsvraagstukken.

– JIJ en de gemeenteraad

Uit de verschillende stadsdelen komen, als het gaat om ruimte aan bewonersinitiatieven, vooral voorbeelden voort waaruit blijkt dat bewoners inspraak hebben op de herinrichting van een straat of gebied. Te denken valt aan het beheren van stukjes groen in de vorm van buurtmoestuinen, meedenken over de vormgeving van een nieuwe speeltuin. Soms slagen bewoners erin een buurtcentrum over te nemen, in (gedeeltelijk) zelfbeheer. Een successtory kwam bijvoorbeeld naar voren uit het interview met het bestuurslid van de bestuurscommissie uit stadsdeel Centrum: hier slaagde een ondernemersvereniging erin na aanhoudende betrokkenheid bij de aanleg van de Noord-Zuidlijn aan de Vijzelgracht om de gemeente en de projectontwikkelaars erop te wijzen hoe het efficiënter, veiliger en goedkoper kon.

– EN TOEN?

Het 100x100-project had verschillende doelen, onder andere om de correspondent meer inzicht te geven in hoe de gemeenteraad omgaat met maatschappelijk initiatief en om met de vragen van correspondenten raadsleden, wethouders, de griffier en andere betrokkenen te prikkelen om na te denken over de doe-democratie en het samenwerken met actieve burgers.

– Vind je dat je deze doelen hebt bereikt? Kun je dit uitleggen met een voorbeeld?

– Heeft het project 100x100 nog andere dingen opgeleverd voor jou of de mensen om je heen? We zijn erg benieuwd.

Het 100 X 100-project heeft me zeker op weg geholpen om samen met anderen beter inzicht te verwerven in de verhoudingen tussen burgers en beleid en de verdiensten van het nieuwe bestuursstelsel in de stad. Dankzij een groep gedreven Amsterdammers kunnen we ook een vervolg geven op het project door te denken over manieren om zoveel mogelijk signalen uit de stad op te vangen bij een zo divers mogelijk aantal burgers. Wat ik het allermooiste vond was dat ik tijdens dit project de ideale positie van de 'onafhankelijke' verkenner of correspondent kon behouden, waardoor ik met iedereen ongedwongen en objectief het gesprek in kon gaan.

- WAT VIND JIJ VAN JOUW GEMEENTE?

Als je aan het eind van je correspondentschap naar je gemeente kijkt, hoe vind je dat jouw gemeenteraad omgaat met maatschappelijke initiatieven? Vind je je gemeente vooruitstrevend, of niet?

In Amsterdam wordt naar mijn mening veel naar bewoners geluisterd.

Ik geloof dat het nieuwe bestuursstelsel (dat van bestuurscommissies en de gemeenteraad) zelfs als suggestie is voortgekomen uit het Manifest van de lokale democratie (?! Naam is hopelijk juist). Er wordt ook veel georganiseerd (burgerconferenties, gebiedsplatforms, subsidiering van bewonersinitiatieven) ter stimulatie van bewonersbetrokkenheid. Komt het niet van de kant van de gemeente, dan komt de kracht wel van onderaf, omdat er zoveel actieve bewoners in de stad zijn die in staat zijn tot zelforganisatie van buurtevenementen en -bijeenkomsten. Voor als nog zijn de meest aantoonbare voorbeelden van bewonersinvloed op hun buurt vooral te vinden in de fysieke ruimte. Bewoners krijgen dan via

inspraakavonden invloed op de herinrichting van hun straat of woonomgeving. Hun stem wordt dan meegenomen in het bestemmingsplan van een stuk groen, een stuk straat of een plein. Steeds vaker nemen bewoners de organisatie en komst van een speeltuin of moestuin op zich. De gemeente is dan hooguit facilitator. In mijn (voormalige) buurt, de Makassarpleinbuurt in de Indische Buurt, zag ik bijvoorbeeld dat kinderen en buurtbewoners rondom het Makassarplein mee mochten denken over de renovatie van het Makassarplein. Kinderen gaven aan wat ze in de speeltuin wilden (een voetbalveld; een glijbaan etc.). Ook wanneer men veranderingen aan wilde brengen in de openbare ruimte (bijvoorbeeld de herinrichting van het Kramatplantsoen voor verzorgingscentrum het Flevohuis) werd een inspraakavond georganiseerd voor bewoners die in de directe woonomgeving ervan woonden.

Andere thema's zijn misschien beter af bij de gemeente, zoals grotere thema's als onderwijs, werk en zorg. Dat is misschien een van de belangrijkste verdiensten van het nieuwe bestuursstelsel: het inzicht dat, mede dankzij de installatie van bestuurscommissies, kleine lokale kwesties op buurtniveau opgelost kunnen worden en grotere vraagstukken onder het beleid van de gemeente blijven vallen. Het is dan vooral zaak om bewoners goed voor te lichten met welk probleem ze waar terecht kunnen.

Bijlage: lijst van mensen die je gesproken hebt

(naam + functie/rol in relatie tot 100x100-project)

Zoals ik reeds aangaf, tref je, met het oog op de privacy van de respondenten, in de bijlagen de uitgewerkte interviews aan zonder de namen van de respondenten. Het waren allemaal bestuursleden van de bestuurscommissies van de stadsdelen. Wel vermeld ik het stadsdeel dat wordt vertegenwoordigt in het betreffende interview.

Mirry Dijkstra